[2018] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 971

ਰਾਮ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ 2017 ਦਾ ਅਪੀਲ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 31990)

ਅਪ੍ਰੈਲ 24, 2018

[**ਮਦਨ ਬੀ. ਲੋਕੁਰ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.**]

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਖੇਤਰੀ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1961:

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ (ਅਧਿਆਕਸ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਦਿ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ) ਨਿਯਮ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (1) (ਬੀ) ਅਤੇ 15 r/w 3(3) – ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ 'ਪ੍ਰਮੁੱਖ' ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ - 39 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - 'ਪ੍ਰਮੁੱਖ' (ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਮੰਗ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ 26 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ (ਭਾਵ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਭਾਵ 63 ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ 13 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਉਹ ਮਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। - <u>ਮਦਨ ਲੋਕੁਰ, ਜੇ</u>: ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ 'ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ 13 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਜੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 13 ਤਕ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੈਂਬਰ ਵੀ 13 ਤਕ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗ ਸੀ - ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ 63 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਹੁਦੇ

ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 13 ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ- ਪਰ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ: ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ - ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ (ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ) ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਜਾਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

971

XXXXXX

ਸਹੁੰ:

ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ - ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ - ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ: - ਕਿਹਾ : ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਅਰਥਹੀਣ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ- ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਲਾਹ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ :

ਮਦਨ ਬੀ ਲੋਕੁਰ, ਜੇ.:

1. 1 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 13 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 63 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 39 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 26 ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ 63 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 50 ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ 50 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 26 ਨੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ। ਜੇ 13 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਬਣਤਰ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ (ਜਾਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 21, 22) [982-B-E]

1. 2 ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ 63 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 25] [983-C]

XXXXXX

1.3 ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ 13 ਮੈਂਬਰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕੇ, ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਦੀ ਮੰਗ ਸੰਖਿਅਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਮੰਗ ਦਾ ਉਚਿਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਾਰਸ 23, 24][982-F-H; 983-A]

1.4 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 13 ਲੋਕ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 37] [988-A]

ਭੁਪਿੰਦਰ ਨਾਥ ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1914 ਕਲਕੱਤਾ 152; ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਸੁਕੁਲ ਬਨਾਮ ਨੇਮ ਚੰਦਰ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1984) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 404: (1984) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 939; ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2014 (8) ADJ 525- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪੇਨਰੀਨ ਦੇ ਰੇ ਮੇਅਰ 1 ਸਟ੍ਰੇਂਜ 582 = 93 ਈ.ਆਰ. 714 ਰੇਕਸ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰਯਰ 1 ਸਟ੍ਰੇਂਜ 582 =93 ਈ.ਆਰ. 714- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2. 1 ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਾ ਸਿਰਫ ਰਸਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ

ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਤੀਜੇ (ਕੁਝ ਕਾਫ਼ੀ ਹਲਕੇ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਾ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਐਲਾਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 33, 34] [986-B-C; 987-C]

XXXXXX

2.2 ਕਿਸੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 36] [987-E-G]

ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.: (ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ)

1.1 ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨਿਯਮ, 1994 ਦਾ ਨਿਯਮ 3 (3) (ਅਧਿਆਕਸ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਦਿ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ, ਉਹ ਸਦਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਦਾ ਮਤਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮਤਾ ਅਧਿਨਿਆਮ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਮਤਾ ਅਧਿਨਿਆਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਜਾਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਮਤੇ 'ਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਧਿਨਿਆਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (12) ਅਤੇ (13) ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਮਤਾ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 10] [992-C-F]

ਰਾਮ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 975

1. 2 ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12] [993-A-B]

ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਸੁਕੁਲ ਬਨਾਮ ਨੇਮ ਚੰਦਰ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1984) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 404: [1984] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 939; ਭੂਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1914 Cal. 152 - 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2014 (8) ADJ 525 - ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪੈਨਰੀਨ ਦੇ ਮੇਅਰ 93 ER 714 [ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ]; ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਸਵਾਇਰ 109 ਈ.ਆਰ. 531 (ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ) – ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਅਰਥਹੀਣ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਸਹੁੰ ਲੈਣ/ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਗ੍ਰਾਫੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਉਤਪੰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 12] [975-B-C]

<u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

<u>ਮਦਨ ਬੀ ਲੋਕੁਰ ਜੇ. ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿੱਚ,</u>

A.I.R. 1914 Calcutta 152	ਦਾ ਹਵਾਲਾ	ਪੈਰਾ 27
[1984] 1 SCR 939	ਦਾ ਹਵਾਲਾ	ਪੈਰਾ 29
2014 (8) ADJ 525	ਦਾ ਹਵਾਲਾ	ਪੈਰਾ 31

ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ ਜੇ. ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿੱਚ,

[1984] 1 SCR 939	ਲਾਗੂ ਨਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 3
AIR 1914 Cal.152	ਲਾਗੂ ਨਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 3
2014 (8) ADJ 525	ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 3

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ 2017 ਦਾ ਅਪੀਲ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 31990

2017 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 41252 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12.09.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

XXXXXX

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼ਾਂਤਾਵਣੂ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਮਸੀ ਰਾਓ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਸ਼ਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੇਘਸ਼ਾਮ ਐਸ. ਭੰਗਲੇ, ਮੁਰਾਰੀ ਬਾਬੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਕੌਸ਼ਲ ਯਾਦਵ, ਨੰਦਲਾਲ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਡਾਕਟਰ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਕਮਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮੌਰੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਤਾ ਯਾਦਵ, ਅਲੀ ਮੁਸ਼ਤਾਕ ਨਵਾਂਸ਼ੀਸ਼, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਤੁਹਿਨ ਲਵਾਨੀਆ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਅਗਰਵਾਲ, ਆਰ.ਕੇ. ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਰਜ ਸਿੰਘ, ਕੁਮਾਰ ਗੌਰਵ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਲ।

ਉਤਰਦਾਤਾਂਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੀ.ਐੱਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਐੱਸ.ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਾਂਤ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਭੰਵਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਾਦੌਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਸ਼ਿਕਾ ਵਰਮਾ, ਉਮੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਰਾਮ ਅਨੁਗ੍ਰਹਿ ਸਿੰਘ, ਮਨੋਜ ਕੇ. ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਆਦਰਸ਼ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਗਰਵੇਸ਼ ਗਾਬੜਾ, ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਮਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਰੁਲ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਈ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਸਤੀਜਾ, ਸੁਨੀਲ ਮੁਰਾਰਕਾ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਅਦਭੁਤ ਪਾਠਕ, ਆਰ.ਕੇ. ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਵਰੂਪ, ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਪੀ.ਕੇ. ਸਿੰਘ, ਨੀਰਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਵਿਜੇ ਪਾਲ, ਅਜੇ ਸਿੰਘ, ਦਿਵਿਆਂਸ਼ੂ ਸਹਾਏ, ਸੰਜੇ ਗੋਇਲ, ਸੰਨੀ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਤਿਕਾ ਦਿਵੇਦੀ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣਨ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਅਨੁਗ੍ਰਹਿ, ਵਿਪਿਨ ਸਿੰਘਾਨੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਜੂ ਗੁਪਤਾ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਮਦਨ ਬੀ ਲੋਕੁਰ, ਜੇ. 1. ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ 21 ਸਤੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਜਸਰਾਣਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 7 ਫਰਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਸਨ ਅਤੇ 63 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1961 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਨਿਆਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ

3. ਅਧਿਨਿਅਮ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨਿਯਮ, 1994 (ਅਧਿਆਕਸ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਆਦਿ) ਨਿਯਮ,

1994(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ।

XXXXXX

3. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 (2) ਵਿੱਚ 'ਮੈਂਬਰਾਂ' ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਹੈ:

2(2) "ਮੈਂਬਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

4. ਅਧਿਨਿਆਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (1) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 6 (1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਗੇ। ਧਾਰਾ 6 (1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਨਿਆਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

5. ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਮਾੜਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 (3) ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਲਟ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਨਿਯਮ 3 (3) ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ।

"3(3). ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਆਕਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਖੰਡ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਗੇ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣਗੇ।

6. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਨਿਆਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ' ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਚ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗੀ।

XXXXXX

ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ

7. ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ (ਰਾਮ ਪਾਲ ਸਿੰਘ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚੁਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਬ-

ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਸਕਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਸਕਰਣ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ 63 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

8. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ) ਦੁਆਰਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 17 ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ। ਦੂਜਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਿੱਜੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ 18 ਮਾਰਚ 2016 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ।

XXXXXX

9. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਨਿੱਜੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਉਹ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ

ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੱਤੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਗਲੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਉਹ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

10. ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ 12 ਜਨਵਰੀ, 2018 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ 63 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

11. ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਡਿਪਟੀ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਸ਼ਿਖੋਹਾਬਾਦ ਵੱਲੋਂ 11 ਜਨਵਰੀ, 2018 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਚਾਰ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਦੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ 63 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਵੀ ਚੁੱਕੀ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਝੂਠਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਗਲਤ ਹੈ।

12. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ, ਜਸਰਾਣਾ ਵੱਲੋਂ 28 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੱਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ 31 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

13. 28 ਮਾਰਚ, 2016 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ, 2016 ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 3 ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੱਛਮੀ) ਨੂੰ ਬਾਕੀ 14 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸਹੁੰ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ।

XXXXXX

14. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, 11 ਜਨਵਰੀ, 2018 ਦੇ ਸੰਚਾਰ/ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਸ਼ੇਕੋਹਾਬਾਦ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ 28 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਗਏ 17 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਚਾਰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜੋ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ ਜਸਰਾਣਾ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ 28 ਮਾਰਚ, 2016 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਪਰੂਫ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ।

15. ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ, ਜਸਰਾਣਾ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਦਫ਼ਤਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੂੰ 12 ਜਨਵਰੀ, 2018 ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 28 ਮਾਰਚ, 2016 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਰਸੀਦ ਜਾਂ ਡਿਸਪੈਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ

16. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ 28 ਮਾਰਚ 2016 ਨੂੰ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ 28 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

17. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 28 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 3 ਲਈ 31 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 3 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 31 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਕਿਉਂ ਚੁੱਕੀ

18. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ 63 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ' 2016 ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ।

ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ

XXXXXX

19. ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ, ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਹੋਰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਖਟਾਸ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 12 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ 39 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 13 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ 26 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਕੁੱਲ 63 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਧਿਨਿਆਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

15. **ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿੱਚ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮਤਾ** - (1) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਤਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੱਧੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਤੋਂ (10) XXX XXX XXX

(11) ਜੇ ਇਹ ਮਤਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-

(a) ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਗਾ ਕੇ ਅਤੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਕੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ

(b) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, (sic)ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(12) ਜੇ ਮਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਰਮ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਅਗਲੇ ਮਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(13) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

20. ਅਸੀਂ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੁਲੇਖਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

21. ਭੁਲੇਖਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਜਾਂ ਤਾਂ 13 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਜੇ ਉਹ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 39 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 26 ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਤਰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਕਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ 50 ਵਿੱਚੋਂ 26 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਅਧਿਨਿਆਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

22. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 13 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 63 ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ 13 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਲਈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਬਣਤਰ ਲਈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ (ਜਾਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

23. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ।

24. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 13 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਤਰਕਹੀਣ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਧਿਨਿਅਮ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਦੀ ਮੰਗ ਸੰਖਿਅਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਉਚਿਤ ਕਿਸਮਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

25. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ 63 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ 17 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ 18 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ

26. 100 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਖਤ ਲੋੜ ਜਾਂ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

27. **ਭੂਪਿੰਦਰ ਨਾਥ ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦੁਰ** [1] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਦੋ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਾਧੂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਧੀਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਚੋਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

XXXXXX

28. ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ '**ਇਨ ਰੇ ਮੇਅਰ ਆਫ ਪੇਨਰੀਨ**[2]' ਅਤੇ **ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਸਵਾਇਰ**[3] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਜਿਸ ਲਈ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ) ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ' ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਧਿਨਿਯਮ 8 (1) (ਬੀ) ਨੇ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਐਲਾਨ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋ ਚੁਣੇ ਹੋਏ

ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ, ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ।

[1] A.I.R 1914 ਕਲਕੱਤਾ 152

[2] 1 ਸਟ੍ਰੇਂਜ 582 = 93 E.R. 714

[3] 10 B. & C. 486 = 8 L.J. (o. s.) K.B. 221 = 109 E.R. 531

29. **ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਸੁਕੁਲ ਬਨਾਮ ਨੇਮ ਚੰਦਰ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ**[4] ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। **ਭੂਪਿੰਦਰ ਨਾਥ ਬਾਸੂ** ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨਾਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 'ਗੈਰ-ਵਿਧਾਨਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ' ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ, ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੁੰ ਖਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਵੇਗਾ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 188 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

"ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ, ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜਪਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੇਗਾ ਜਾਂ ਸਹੁੰ ਖਾਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ:

XXXXXX

ਰਾਮ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਮਦਨ ਬੀ. ਲੋਕੁਰ, ਜੇ.] 985

"ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸ ਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੈਰ-ਵਿਧਾਨਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦਾ ਨਾਮ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 152 ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ..... ."

[4] (1984) 2 SCC 404

30. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦਾ ਨਾਮ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਭਾ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

31. ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ **ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ**[5] ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ 11 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸਨ। ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 11 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

XXXXXX

32. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੇ 'ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ 'ਗੈਰ-ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ' ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀਆਂ, ਟੋਲ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਵਸੂਲਣ, ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ

ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਉਸ ਦੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਾਰ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

[5]2014 (8) ADJ 525

ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ

33. ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਾ ਸਿਰਫ ਰਸਮ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਤੀਜੇ (ਕੁਝ ਕਾਫ਼ੀ ਹਲਕੇ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਧਿਨਿਅਮ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਾ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 40 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"40. ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ - (1) ਸਹੁੰ ਐਕਟ, 1969 (1969 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ X) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ: -

"ਮੈਂ, A.B ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ/ਇਸ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ/ਪੰਚਾਇਤ ਯੂਨੀਅਨ ਕੌਂਸਲ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਵਾਂਗਾ/ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ

ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਫਰਜ਼ 'ਤੇ ਮੈਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਵਾਂਗਾ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ।

XXXXXX

(3) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। "

34. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 60 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਤਹਿਤ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

35. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 84 ਇਹ ਲੋੜਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਭਰਨ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗਾਹਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 188 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਰਗੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ?

36. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਅਯੋਗ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ, ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

37. ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਜੋ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 13 ਲੋਕ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

38. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. 1. ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਭਰਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ "ਕੀ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਹੈ, ਉਹ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ"।

2. ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ (ਅਧਿਆਕਸ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਦਿ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ) ਨਿਯਮ, 1994 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਨਿਯਮ 2(2), ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 'ਮੈਂਬਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1961 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਅਮ) ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਤਹਿਤ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਧਿਨਿਅਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪੰਚਾਇਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਅਧਿਨਿਅਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 (3) ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਖੇਤਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਧਿਨਿਅਮ ਨਿਯਮ 3 (3) ਦੇ ਅਪੈਂਡਿਕਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਖੰਡ ਵਿਕਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਗੇ ਜਾਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ <u>ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ</u> ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)। 'ਪਹਿਲੀ ਬੈਠਕ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਦਨ ਦੀ ਬੈਠਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

<u>XXXXXX</u>

3. ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਮੈਂਬਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ **ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਸੁਕੁਲ**

ਬਨਾਮ **ਨੇਮ ਚੰਦਰ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ,**[1] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, **ਭੂਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਸੂ** ਬਨਾਮ **ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ,**[2] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ **ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ** ਬਨਾਮ **ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ,**[3] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ **ਭੂਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਸੂ** ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਪੈਨਰੀਨ ਦੇ ਮੇਅਰ[4] ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੇਨਰੀਨ ਦਾ ਮੇਅਰ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਨੇ ਮੇਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੋ ਵਾਰੰਟੀ ਦੀ ਰਿੱਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਅਰ ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੇਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਮੇਅਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੋਹ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰਮਿਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਮੇਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ।

5. **ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਸਵਾਇਰ**[5] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ।

XXXXXX

6. **ਭੂਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਸੂ** ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਬੰਗਾਲ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਾਧੂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਹੋਈ ਸੀ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਭੂਪਿੰਦਰ ਨਾਥ ਬਾਸੂ ਨੂੰ 17 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬੈਨਰਜੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 18 ਅਤੇ 22 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਭੂਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਬਾਸੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੰਗਾਲ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਪਾਈ ਸੀ, ਨੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦੇ, ਉਹ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

[1] (1984) 2 SCC 404

[2] AIR 1914 Cal.152

[3] 2014 (8) ADJ 525

[4] 93 ER 714 [ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ]

[5] 109 E.R. 531 (ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ)

"ਇਹ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

7. **ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਸੁਕੁਲ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 9 ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 27 ਜੂਨ 1980 ਨੂੰ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 17 ਜੂਨ 1980 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ 24 ਜੂਨ 1980 ਨੂੰ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ 4 ਜੁਲਾਈ 1980 ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਸਨ। **ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਸੁਕੁਲ** ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਕਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ:

"**20**. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੈਰ-ਵਿਧਾਨਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ..... "

"8. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:

18..... ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਾ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ

ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 193 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਮੈਂਬਰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 193 ਵਿਚ 'ਬੈਠਣਾ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 174 ਤਹਿਤ ਸਦਨ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਦਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਉਕਤ ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 193 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਦਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਵੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਦਨ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅੰਤਰਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਭਰਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਦਨ ਦਾ ਗਠਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚੋਣ ਸਦਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਵੋਟ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵੋਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਚੋਣ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

9. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਦਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਮੈਂਬਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ। ਵੋਟਰ ਬੰਗਾਲ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਦਨ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਬੰਗਾਲ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

10. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਯਮ 3(3) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਹੁੰ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਸਦਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਦਾ ਮਤਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮਤਾ ਅਧਿਨਿਆਮ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਮਤਾ ਅਧਿਨਿਆਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਜਾਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ

ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਮਤੇ 'ਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (12) ਅਤੇ (13) ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਮਤਾ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤਾ ਤੁਰੰਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

11. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ **ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ** (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੇਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

XXXXXX

12. ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਨਾਲ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮਤਭੇਦ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨਾ ਸਦਨ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ

ਹਾਂ ਕਿ ਸਹੁੰ ਨਾਲ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਜੁੜੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਅਰਥਹੀਣ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਸਹੁੰ ਲੈਣ/ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਗ੍ਰਾਫੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਉਤਪੰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi